

Kadernota Verbonden Partijen 2023

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doelstelling van deze nota.....	5
1.3 Definities.....	5
Hoofdstuk 2. Wettelijk kader en ontwikkelingen	6
2.1 Inleiding.....	6
2.2 Wettelijk kader	6
2.3 Ontwikkelingen	6
Hoofdstuk 3. Afwegingen oprichting of deelname aan een verbonden partij	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Beslisboom bij het oprichten of deelnemen aan een verbonden partij.....	7
3.3 Verbreding van het begrip verbonden partijen.....	10
3.4 Evaluatie en heroverweging van verbonden partijen.....	11
3.5 Beleidskader voor oprichting of deelname aan een verbonden partij	11
Hoofdstuk 4. Vertegenwoordiging in een verbonden partij	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Relaties en rollen met verbonden partijen	12
4.4 Vertegenwoordiging in privaatrechtelijke organisaties	12
4.5 Beleidskader vertegenwoordiging in een verbonden partij	13
Hoofdstuk 5. (Aan)sturing van verbonden partijen	14
5.1 Inleiding	14
5.2 (Aan)sturing van verbonden partijen in de aanloopfase	14
5.3 (Aan)sturing van bestaande verbonden partijen	15
5.4 Beleidskader (aan)sturing verbonden partijen	15
Hoofdstuk 6. Beheersing van verbonden partijen	17
6.1 Inleiding	17
6.2 Informatievoorziening publiekrechtelijke verbonden partijen	17
6.3 Informatievoorziening privaatrechtelijke verbonden partijen	18
6.4 Risicomanagement.....	18
6.4.1 Risico-inschatting.....	18
6.4.2 Mate van sturing	20
6.5 Beleidskader beheersing verbonden partijen.....	20
Hoofdstuk 7. Toezicht houden	21
7.1 Inleiding	21
7.2 Instrumenten voor het houden van toezicht.....	21
7.3 Beleidskader toezicht houden.....	21
Hoofdstuk 8. Verantwoording door de verbonden partij	22
8.1 Inleiding	22

8.2	Aspecten van verantwoording	22
8.3	Beleidskader verantwoording door een verbonden partij	22
	Hoofdstuk 9. Paragraaf verbonden partijen.....	23
9.1	Inleiding	23
9.2	Huidige eisen BBV met betrekking tot de paragraaf verbonden partijen.....	23
9.3	Format paragraaf verbonden partijen.....	23
9.4	Overzicht verbonden partijen conform format	24
	Bijlage 1: Overzicht verbonden partijen.....	25
	Bijlage 2: Publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtsvormen	27
	Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen.....	30

Samenvatting

Verbonden partijen zijn organisaties die een taak voor de gemeente uitvoeren en waarin we als gemeente een bestuurlijk en financieel belang hebben. Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeenschappelijk doel te bereiken. De keuze om deel te nemen aan een verbonden partij vraagt altijd een specifieke afweging. Centraal staat daarbij de vraag:

“Is dit de geëigende vorm om de doelstellingen van de gemeente te realiseren?”

Verbonden partijen zijn van belang voor de gemeente Dalfsen in wel om de volgende drie redenen:

1. Zij realiseren (publieke) doelen van de gemeente Dalfsen;
2. Zij kunnen financiële risico's met zicht meebrengen voor de gemeente Dalfsen
3. Zij kunnen bestuurlijk-organisatorische risico's met zich meebrengen die te maken hebben met de dubbele rol van de gemeente (bestuurder/eigenaar en klant/opdrachtgever) bij de partij en het risico van het op afstand plaatsen van taken en verantwoordelijkheden.

Volgens de definitie van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een verbonden partij een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

- 1) De definitie financieel belang wil zeggen dat de gemeente financiële middelen niet verhaald worden in het geval van faillissement van deze verbonden partij. Ook kan het zo zijn dat, wanneer de verbonden partij in de financiële problemen komt, deze verhaald kunnen worden bij de gemeente. Voorbeelden waarbij het financieel belang ontbreekt is het geval bij crediteuren of subsidierelaties waar tegen betaling een prestatie wordt geleverd
- 2) Van bestuurlijk belang is sprake wanneer er zeggenschap is door middel van vertegenwoordiging het bestuur door een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente of in vorm van stemrecht

Bij de oprichting van een verbonden partij hebben we als gemeente maximaal invloed en sturen we actief op de vormgeving, dit geldt vooral bij de publiekrechtelijke verbonden partijen. Op dat moment moet de gemeenschappelijke regeling nog worden vastgesteld en kunnen we actief sturen op het functioneren en toekennen van bevoegdheden en verantwoordingseisen. Het college legt in deze fase de keuzes voor aan de raad.

De raad heeft een kaderstellende en controlerende rol ten opzichte van het college en de taak van het college is om zicht te houden op de uitvoering, prestaties, kosten en risico's van de verbonden partij. Naast de reguliere verantwoordingsmomenten rond kadernota en begroting, informeert het college de raad actief bij grote bestuurlijke en/of financiële wijzigingen en ontwikkelingen. De ambtelijke organisatie heeft en onderhoud actief contact met de verbonden partijen en de overige deelnemers en ondersteunt het bestuur met informatie en advies.

Aan het einde van iedere raadsperiode vindt er een evaluatie plaats van de raads- en gemengde regelingen. Bij de evaluatie kijken we of deelname aan de verbonden partij nog steeds de geëigende vorm is om de doelstellingen van de gemeente te realiseren. In de gemeentelijke visie geven we aan wat we willen realiseren met de verbonden partij. De gemeentelijke vertegenwoordiger in de verbonden partij draagt deze visie uit in de verbonden partij en legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Jaarlijks worden in de paragraaf verbonden partijen bij begroting en jaarrekening de actuele beleidsvoornemens en ontwikkelingen aangegeven. Dit naast de risico's en financiële ratio's. De betrokkenheid van een verbonden partij bij de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen (de effecten daarvan) vindt plaats bij het betreffende programma van de programmabegroting of jaarrekening.

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De huidige Kadernota verbonden partijen is in september 2020 door de raad vastgesteld. Onder andere door de wijzigingen per 1 juli 2022 in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) en een de behoefte om meer grip te krijgen op de verbonden partijen is ervoor gekozen de huidige kadernota te actualiseren.

1.2 Doelstelling van deze nota

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeenschappelijk doel te bereiken. Verbonden partijen voeren vaak, maar niet altijd, beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) uitvoeren. Omdat de gemeente uiteindelijk verantwoordelijk blijft voor de realisatie van de beoogde doelstellingen van de programma's, heeft de gemeenteraad een kaderstellende en controlerende taak met betrekking tot de invulling en uitvoering van de activiteiten. Vanuit verschillende oogpunten is het belangrijk dat er voldoende aandacht wordt besteed aan de verbonden partijen. De verschillende oogpunten zijn:

- **Beleidsmatig:** Het gemeentelijk beleid wordt uitgevoerd door de verbonden partijen in plaats van de gemeente. De gemeente blijft echter wel verantwoordelijk voor het realiseren van het beleid.
- **Bestuurlijk:** Bij de realisatie van het beleid door middel van verbonden partijen kunnen zich bestuurlijke risico's voordoen. Het is van belang voor de gemeente om te weten welke bestuurlijke risico's gelopen kunnen worden per verbonden partij.
- **Financieel:** Het is voor de gemeente van belang om de kosten en de financiële risico's inzichtelijk te hebben die zij loopt met de verbonden partijen.

De gemeenteraad legt door middel van deze nota verbonden partijen algemene en specifieke uitgangspunten vast ten aanzien van de deelname, sturing, beheersing, verantwoording en toezicht van verbonden partijen. Tijdens de huidige raadsperiode zal, mede door de invoering van de nieuwe Wgr, verdere inhoud en invulling gegeven worden aan de wijze waarop de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak wil uitvoeren.

1.3 Definities

Verbonden partij

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) en is in artikel 1 lid b BBV als volgt gedefinieerd: "een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft".

Financieel belang

In artikel 1 lid c BBV wordt financieel belang gedefinieerd als: "Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt".

Bestuurlijk belang

In artikel 1 lid d BBV wordt bestuurlijk belang gedefinieerd als: "Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht".

Er is sprake van een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een (niet benut) benoemingsrecht of voordrachtsrecht is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Ook als niet namens de gemeente maar op persoonlijke titel zitting wordt genomen in een bestuur is er geen sprake van een verbonden partij.

Hoofdstuk 2. Wettelijk kader en ontwikkelingen

2.1 Inleiding

Op het gebied van verbonden partijen gelden meerdere wetten en (beleids)regels die tezamen het wettelijk kader vormen. Het wettelijk kader bestaat onder meer uit de Gemeentewet, het Burgerlijk Wetboek (boek 2, rechtspersonen), de Wet gemeenschappelijke regelingen en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de relevante bepalingen. Tevens wordt ingegaan op relevante ontwikkelingen binnen het wettelijk kader en landelijke en regionale ontwikkelingen met betrekking tot samenwerkingsverbanden.

2.2 Wettelijk kader

Gemeentewet (Gw)

De grondregel van de Gemeentewet is dat publieke taken door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Private rechtsvormen zijn slecht toelaatbaar: “indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang” (artikel 160 lid 2 Gw). Voor het gebruik van publieke rechtsvormen geldt deze beperking overigens niet. In de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn bepaalde waarborgen opgenomen voor het gebruik van bevoegdheden, besluitvormingsstructuren, beïnvloedingsmogelijkheden, toezicht, democratische controle en openbaarheid die niet gelden bij privaatrechtelijke rechtsvormen. De Gemeentewet bepaalt dat het besluit (van het college) tot oprichting van een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap (of een deelneming daarin) niet wordt genomen dan nadat de gemeenteraad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Een belangrijk juridisch kader voor samenwerking tussen gemeenten is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr richt zich op samenwerkingen tussen decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) onderling. Het gaat in dit geval om gemeenschappelijke regelingen.

Burgerlijk wetboek (boek 2, rechtspersonen)

Ten aanzien van privaatrechtelijke organisatie zijn in het Burgerlijk wetboek (boek 2, rechtspersonen), bepalingen opgenomen over de verschillende rechtspersonen waarin ook een gemeente kan deelnemen. Het gaat om vennootschappen (NV's en BV's), verenigingen, coöperaties en stichtingen.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In het BBV zijn verschillende bepalingen opgenomen ten aanzien van verbonden partijen. Zo schrijft het BBV voor dat in de begroting en de jaarrekening de verbonden partijen verplicht moeten worden opgenomen in een aparte paragraaf Verbonden Partijen. Tevens schrijft het BBV voor welke informatie deze paragraaf tenminste moet bevatten.

2.3 Ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn voor de verbonden partijen relevant:

1. Per 1 juli 2022 is de nieuwe Wgr in werking getreden. Deze bevat een aantal wijzigingen waarmee uw raad zijn kaderstellende taak met betrekking tot de verbonden partijen nog beter kan uitoefenen. Een aantal van deze wijzigingen zijn direct per 1 juli 2022 ingegaan en voor een aantal van deze wijzigingen hebben de gemeenschappelijke regelingen 2 jaar de tijd om deze door te voeren.
2. In de Wet versterking decentrale rekenkamers is tevens een wijziging opgenomen die betrekking heeft op de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Door deze wijziging legt het bestuur van de verbonden partij in de jaarrekening zelf verantwoording af over de rechtmatigheid. Dit werd voorheen door de externe accountant gedaan. Op 31 mei 2022 is dit wetsvoorstel aangenomen door de Tweede Kamer en is op 27 september 2022 als hamerstuk afgedaan door de Eerste Kamer. De rechtmatigheidsverantwoording gaat voor het eerst gelden over boekjaar 2023.

Hoofdstuk 3. Afwegingen oprichting of deelname aan een verbonden partij

3.1 Inleiding

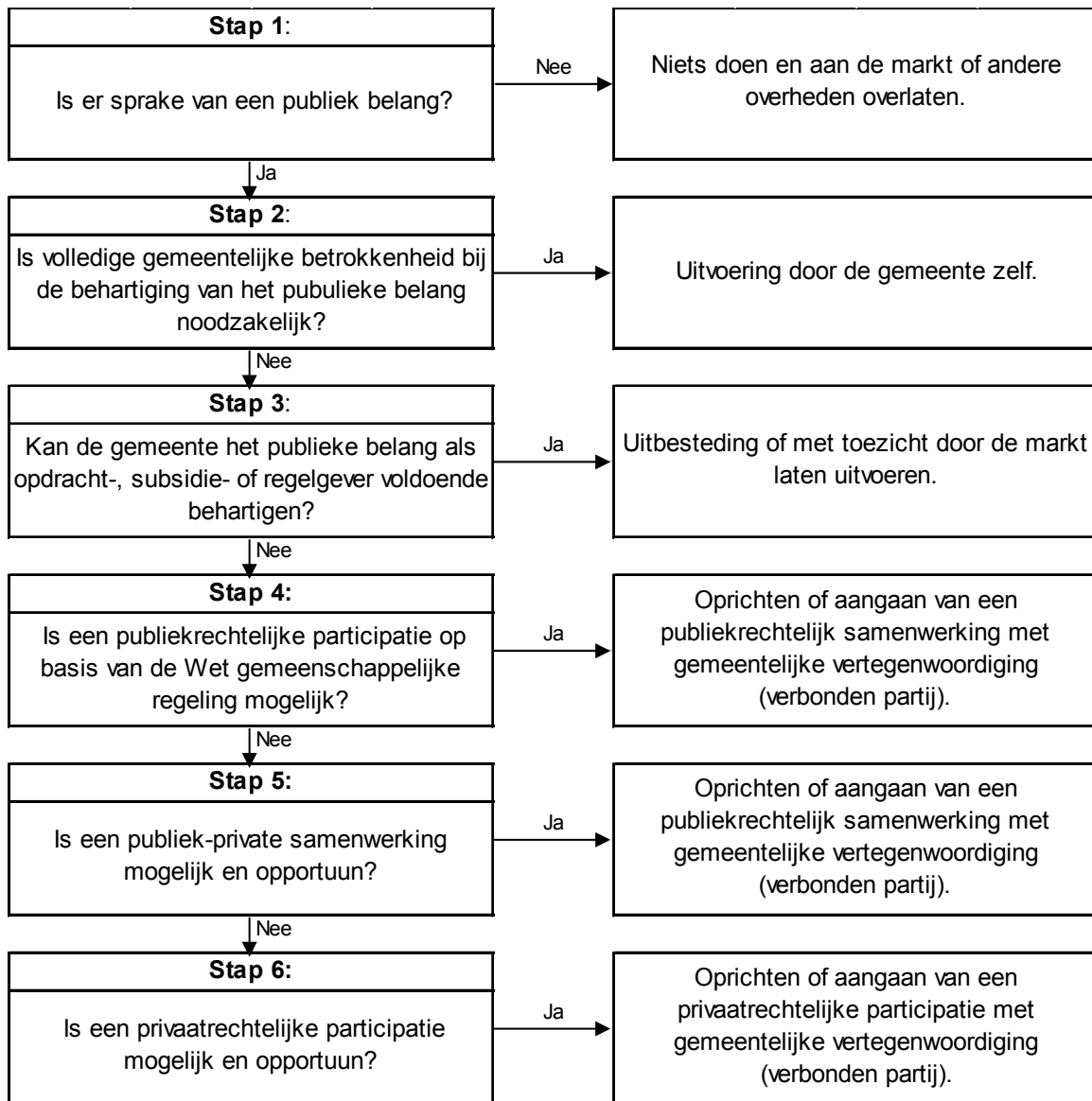
De eerste vraag die geteld moet worden is of het aangaan van een samenwerkingsverband het publieke belang dient. Om te helpen een antwoord te vinden op deze vraag wordt er in dit hoofdstuk een beslisboom weergegeven die kan worden gebruikt ter bepaling of de gemeente een bestuurlijk en financieel belang aan zou moeten gaan of moeten doorzetten. De beslisboom is gebaseerd op wetgeving en moet niet gezien worden als een instrument dat onafwendbaar tot een uitkomst leidt, maar als een leidraad. De keuze zal in bijna alle gevallen een specifieke afweging vragen en een politieke keuze zijn. Daarnaast moet bij het maken van de juiste keuze ook rekening worden gehouden met de (Europese) regels omtrent staatssteun en aanbesteding. Dat geldt ook voor de fiscale regels op het gebied van VpB en BTW. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een beleidskader voor de oprichting of deelname aan een verbonden partij.

3.2 Beslisboom bij het oprichten of deelnemen aan een verbonden partij

Deze kadernota bevat geen eensluidend antwoord op de vraag of deelgenomen kan worden aan een samenwerking. De ervaring leert dat ieder geval een specifieke afweging vraagt. Centraal daarbij staat telkens het antwoord op de vraag:

“Is dit de geëigende vorm om de doelstellingen van de gemeente te realiseren?”

In onderstaand schema zijn een aantal vragen opgesteld die als leidraad kunnen dienen bij de afweging:

Stap 1: Is sprake van een publiek belang?

Om te beoordelen of er sprake is van een publiek belang, zullen de volgende twee vragen beantwoord moeten worden:

1a Is er sprake van een maatschappelijk belang?

In principe moet er alleen deelgenomen worden in een samenwerkingsverband als daarmee het publiek belang wordt gediend en de samenwerking publieke meerwaarde oplevert. Publieke belangen komen voort uit een maatschappelijk belang. Belangen zijn maatschappelijke belangen als hun behartiging voor de samenleving als geheel gewenst is.

1 b: Dient de gemeente dit maatschappelijke belang te dienen omdat het anders niet voldoende gediend wordt?

Een maatschappelijk belang wordt pas een publiek belang als de overheid (c.q. gemeente) zich de behartiging van een maatschappelijk belang aantrekt, omdat zij ervan overtuigd is dat dit belang anders niet voldoende gediend wordt. Om tot een beslissing te kunnen komen of moet worden deelgenomen in een partij, zal steeds afgewogen moeten worden of het ten eerste een maatschappelijk belang is en ten tweede een publiek belang.

Stap 2: Is volledige gemeentelijke betrokkenheid noodzakelijk?

In sommige gevallen van een publiek belang zal er sprake zijn van een volledige gemeentelijke betrokkenheid. Voorbeelden van deze gevallen zijn:

- De gemeente heeft wettelijke verplichtingen tot uitvoering van de taak.
- Het zelf uitvoeren van een taak is voor de gemeente van groot strategisch belang.
- Door hoge risico's of onzekerheden is het uitbesteden van een taak niet mogelijk of alleen tegen hoge kosten.

Als blijkt dat een volledige gemeentelijke betrokkenheid noodzakelijk is, dan zal de gemeente de activiteiten intern moeten uitvoeren. Blijkt dat geen volledige gemeentelijke betrokkenheid noodzakelijk is, dan volgt de volgende stap.

Stap 3: Kan de gemeente als opdrachtgever, subsidiegever of regelgever het publieke belang behartigen?

Als blijkt dat geen sprake is van een volledige gemeentelijke betrokkenheid, heeft de gemeente drie mogelijkheden om via het publiekrechtelijk systeem op te treden. Deze drie mogelijkheden zijn:

- De gemeente kan optreden als regelgever door middel van voorschriften die betrekking hebben op de uitvoering van de publieke taak en de handhaving hierop (bijv. APV).
- Op basis van de gemeentelijke subsidievoorwaarden kan de gemeente door middel van subsidies een publieke taak uit laten voeren door derden.
- Op basis van een privaatrechtelijke overeenkomst kunnen goederen en diensten worden ingekocht bij een externe uitvoerder.

Het is van belang dat de gemeente voldoende invloed heeft om de door haar gewenste taken uitgevoerd te krijgen. Ook moet voldoende controle uit te oefenen zijn. Mocht dit niet of onvoldoende het geval zijn, dan volgt de volgende stap.

Stap 4. Is een publiekrechtelijke deelname op basis van Wgr mogelijk?

Uitgangspunt is dat de gemeente, in de hoedanigheid van publiekrechtelijk rechtspersoon, bij voorkeur zelf het publiek belang moet behartigen. Dit staat bekend onder het 'Neen, tenzij.. principe'. Dit houdt in dat in principe niet deelgenomen moet worden in privaatrechtelijke partijen, tenzij hier gewichtige redenen voor zijn. Als blijkt dat bij een publiek belang geen volledige gemeentelijke betrokkenheid vereist is en de gemeente niet als opdracht-, subsidie- of regelgever kan optreden om het publiek belang voldoende te behartigen, dan pas zal de optie voor deelname in een verbonden partij bekeken moeten worden. Als bij afweging drie blijkt dat de gemeente nauw bij het te behartigen publiek belang betrokken moet zijn en dat door efficiency- of effectiviteitsvoordelen het wenselijk is om de activiteiten door een verbonden partij te laten uitvoeren, dan biedt de Wgr een mogelijkheid. (Zie bijlage 1 voor een overzicht van de publiekrechtelijke verbonden partijen). Als blijkt dat een publiekrechtelijke deelname op basis van de Wgr niet mogelijk of wenselijk is, dan volgt stap 5.

Stap 5. Is een publiek-private samenwerking mogelijk en opportuun?

Als sprake is van de mogelijkheid van een samenwerkingsverband tussen de gemeente en het bedrijfsleven, waarbij er bijzondere redenen zijn qua meerwaarde en aan de onderstaande

voorwaarden voldaan wordt, heeft een publiek-private samenwerking (PPS) de voorkeur. De voorwaarden waaraan op zijn minst voldaan moet worden zijn:

- De gemeente moet duidelijk voor ogen hebben wat het uiteindelijke doel is van de samenwerking met de private partij(en);
- Vooraf moet er een indicatie zijn dat de samenwerking met een private partij toegevoegde waarde oplevert ten opzichte van andere mogelijkheden;
- Een heldere gemeenschappelijke doelstelling zijn;
- Betere beheersing van de risico's en/of een betere verdeling van de risico's;
- Een beeld schetst van het project voordat een samenwerking met een private partij wordt aangegaan. Er moet wel voor gewaakt worden dat het project niet volledig uitgewerkt wordt en hierdoor geen ruimte meer overblijft voor efficiencyvoordelen.

Naast deze voorwaarden moet de gemeente zich afvragen tot op welke hoogte de gemeente bestuurlijke verantwoordelijkheid moet nemen. Indien wordt besloten tot het aangaan van een PPS-constructie, zal een gemeentelijke vertegenwoordiger aangesteld moeten worden. Het college zal deze gemeentelijke vertegenwoordiger aanstellen. Dit is om de controlerende functie van de gemeenteraad niet in het geding te brengen. Zie bijlage 2 voor een nadere toelichting op publiek-private samenwerking.

Stap 6. Is een privaatrechtelijke deelname mogelijk en opportuun?

Bij zwaarwegende argumenten geldt dat het publieksbelang kan worden behartigd via de privaatrechtelijke weg. Zoals al eerder opgemerkt heeft dit niet de voorkeur als deze zwaarwegende argumenten niet aanwezig zijn. Een reden hiervoor is dat de gemeente aandeelhouder is en daarmee gelijk staat aan andere privaatrechtelijke partijen. Daarbij is zij zowel verbonden aan het privaatrecht als aan het publiek recht. Daarnaast kan een belangenconflict ontstaan door de verschillende rollen die de gemeente dan heeft. In de rol als aandeelhouder is de gemeente gebaat bij een goede bedrijfsvoering, de continuïteit en een goed resultaat van het bedrijf. In de rol van afnemer (of vertegenwoordiger van) heeft de gemeente belang bij een gunstige prijs-kwaliteitverhouding van de af te nemen producten en/of diensten. Als vertegenwoordiger van de burgers heeft de gemeente weer andere belangen (bijv. werkgelegenheid). Als aandeelhouder moet de gemeente de belangen van het bedrijf behartigen en als klant moet de gemeente de eigen belangen behartigen. Een publiekrechtelijke regeling legt ten slotte nog een zwaarder accent op de democratische controle en verantwoording dan een privaatrechtelijke rechtspersoon, een private partij is zelfstandiger dan een andere vorm waardoor toezicht op het behalen van de publieke doelstellingen tegen verantwoordelijke kosten moeilijker is. Een zwaarwegend argument om deel te nemen in een privaatrechtelijke deelname kan bijvoorbeeld een wens zijn om een specifieke private partij te betrekken. Daarnaast is het mogelijk dat de gemeente slechts een gering aandeel heeft in een privaatrechtelijke rechtspersoon, wat een geringe invloed op het uit te voeren beleid als gevolg heeft. Als geen van de bovenstaande opties mogelijk is, dan kan de gemeente besluiten om de activiteit intern onder te brengen. Daarnaast kan er voor gekozen worden om de activiteiten niet uit te voeren. Zie bijlage 1 tabel 2 voor een overzicht van privaatrechtelijke verbonden partijen.

3.3 Verbreding van het begrip verbonden partijen

Niet alle private rechtspersonen die de gemeente opricht of waarmee een overeenkomst wordt gesloten, voldoen aan het criterium van een verbonden partij. Met name het vereiste van een bestuurlijk belang is regelmatig niet aan de orde. Dan is dus alleen sprake van een financieel belang, vaak in de vorm van een subsidie. Gelet op de formele definitie in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn gesubsidieerde instellingen geen verbonden partij. Dit ondanks het feit dat het financieel belang van een gesubsidieerde instelling misschien veel groter is dan van een 100% verbonden partij. Daarom is het kader van deze nota ook het kader voor de omgang met instellingen die gedurende tenminste drie jaar jaarlijks € 100.000 of meer subsidie ontvangen van de gemeente, voor zover het gaat om toezicht. De termijn van drie jaar wordt aangehouden vanaf het moment dat een structurele subsidie wordt verleend (dus beoogd meerjarig), als subsidie daadwerkelijk drie jaar of langer is verleend en als een inkooprelatie is omgezet in een subsidierelatie en de financiële band met de instelling – inclusief de periode van inkoop- tenminste drie jaar duurt of zal duren. Een bijzondere positie nemen de Kulturhusen in de gemeente Dalfsen in. Vanwege hun grote maatschappelijke belang worden deze ook meegenomen in deze verbreding.

Een overzicht van de gesubsidieerde instellingen die hieraan voldoen is in bijlage 3 opgenomen.

Ter verduidelijking nog het volgende: als op basis van inkoop en/of aanbesteding een contract wordt afgesloten met een bedrijf, dan wordt die organisatie géén verbonden partij van de gemeente. Er is dan alleen sprake van een opdrachtgever (de gemeente) – opdrachtnemer (het bedrijf) relatie. De gemeente is op geen enkele manier verantwoordelijk voor dat bedrijf, ook niet als dat bedrijf voor zijn voortbestaan afhankelijk is van de opdrachtverlening door de gemeente.

3.4 Evaluatie en heroverweging van verbonden partijen

Aan het einde van iedere raadsperiode zal een evaluatie plaatsvinden van de raads- en gemengde regelingen (voor onderscheid zie paragraaf 5.3) aan de hand van het afwegingskader zoals omschreven. Doel van de evaluatie is antwoord te geven op de vraag of de verbonden partij nog steeds de geëigende vorm is om de doelstellingen van de gemeente te realiseren.

Tussentijds kunnen bepaalde veranderingen c.q. ontwikkelingen in financiële én bestuurlijke relaties overigens ook aanleiding zijn tot heroverweging van de desbetreffende relatie. Deze zijn te verdelen in veranderingen c.q. ontwikkelingen bij de verbonden partij zelf of door verandering bij de deelnemer(s).

Mogelijke veranderingen c.q. ontwikkelingen bij de verbonden partij:

- Een wijziging van de doelstelling van een verbonden partij;
- Het (voornemen tot het) beëindigen van een verbonden partij;
- Een (komende) wijziging van het voortbestaan en eigenstandigheid van de relatie c.q. verbonden partij als gevolg van fusie of integratie;
- Een grote afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten en prestaties.

Mogelijke veranderingen c.q. ontwikkelingen bij de deelnemer(s):

- Nieuwe risico's en ontwikkelingen in relatie tot het weerstandsvermogen.
- Zijn de kaders in relatie tot de verbonden partij nog steeds actueel?
- Worden de doelstellingen van de gemeente als deelnemer via de verbonden partijen (nog steeds) binnen deze kaders gerealiseerd?
- Een verbonden partij is niet meer de beste optie voor het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten en prestaties.

3.5 Beleidskader voor oprichting of deelname aan een verbonden partij

Deelname in een verbonden partij kan alleen plaatsvinden nadat, met gebruik van de beslisboom als leidraad, vastgesteld is dat:

- Een publiek belang behartigd wordt door middel van de deelname.
- Geen volledige gemeentelijke betrokkenheid bij de behartiging van het publiek belang noodzakelijk is.
- Als blijkt dat bij een publiek belang geen volledige gemeentelijke betrokkenheid vereist is en de gemeente niet als opdracht-, subsidie- of regelgever kan optreden om het publiek belang voldoende te behartigen, dan zal de optie voor deelname in een verbonden partij bekeken moeten worden.
- De afweging of een publiek-private samenwerking mogelijk en opportuun is, volgt pas als blijkt dat een publiekrechtelijke deelname op basis van de Wgr niet mogelijk is.
- Alleen bij zwaarwegende argumenten geldt dat het publieksbelang kan worden behartigd via de privaatrechtelijke weg. Dit heeft niet de voorkeur als deze zwaarwegende argumenten niet aanwezig zijn.
- Gesubsidieerde organisaties zijn formeel geen verbonden partij, omdat de gemeente er geen bestuurlijke zeggenschap over heeft. Toch is de relatie ermee soms zeer intensief. Daarom past Dalfsen de kaders, voor wat betreft het toezicht, voor verbonden partijen ook toe op instellingen die gedurende tenminste drie jaar € 100.000 of meer per jaar subsidie van de gemeente ontvangen.
- Aan het eind van iedere raadsperiode zal een evaluatie plaatsvinden van de raads- en gemengde regelingen aan de hand van het afwegingskader zoals omschreven. Doel van de evaluatie is antwoord te geven op de vraag of de verbonden partij nog steeds de geëigende vorm is om de doelstellingen van de gemeente te realiseren.

Hoofdstuk 4. Vertegenwoordiging in een verbonden partij

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de verschillende relaties en rollen die de gemeente kan hebben met een verbonden partij zoals deze in deze kadernota is gedefinieerd. Vervolgens wordt onderscheid gemaakt naar vertegenwoordiging in publiekrechtelijke organisaties en vertegenwoordiging in privaatrechtelijke organisaties en tenslotte wordt het beleidskader voor vertegenwoordiging in een verbonden partij weergegeven.

4.2 Relaties en rollen met verbonden partijen

Bij verbonden partijen kan de gemeente verschillende relaties en rollen met een verbonden partij hebben. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen de volgende relaties/rollen:

- **Opdrachtgever/klant:** de gemeente als opdrachtgever/klant wil een aantal effecten verwezenlijken, zoals geformuleerd in het beleid. Om dit te kunnen bewerkstelligen, moeten producten of diensten worden geleverd door de verbonden partij. Vanuit de rol als klant wordt gestuurd op het halen van de afgesproken prestaties binnen de gestelde financiële kaders en niet op de interne bedrijfsvoering van de verbonden partij. Activiteiten die horen bij de rol van opdrachtgever/klant is het formuleren van beleid, het opstellen van contracten, bewaken van de levering, prijsbeoordeling en evaluatie in welke mate de positionering en invulling tegemoet komt aan de gestelde doelen.
- **Eigenaar:** de gemeente beslist samen met de andere deelnemers over de oprichting, de missie, de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verbonden partij. Het gemeentebestuur is mede *eigenaar* van de verbonden partij en draagt bestuurlijke verantwoordelijkheid (de gemeente neemt deel aan het bestuur). De eigenaarsrol richt zich vooral op de continuïteit en de levensvatbaarheid van de (samenwerking-)organisatie o.a. aan de hand van de begroting, periodieke rapportages en jaarrekening
- **Toezichthouder:** er kan voor worden gekozen om als toezichthouder op te treden en een vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht of een commissaris te benoemen. Bij een Naamloze Vennootschap mag een commissaris uitsluitend het belang van het bedrijf behartigen en kan dus geen andere rol vertolken.

De relatie en/of rol bepaald is uiteindelijk ook van belang bij het inschatten van de risico's die de gemeente loopt. Dit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 6.4.

4.3 Vertegenwoordiging in publiekrechtelijke organisaties

De vertegenwoordiging in gemeenschappelijke regelingen is geregeld in de Wgr. Ten aanzien van de publiekrechtelijke organisaties is het volgende van toepassing:

- Als de gemeenschappelijke regeling door de gemeenteraad wordt getroffen (de zgn. raadsregeling), dan dienen raadsleden zitting te nemen in het gemeenschappelijk orgaan. (artikel 13 lid 1 Wgr)
- Als de gemeenschappelijke regeling door de bestuursorganen "college" of "burgemeester" zijn getroffen (de zgn. collegeregelingen), dan worden ook de leden van het algemeen bestuur uit de leden van deze bestuursorganen aangewezen. Voor collegeregelingen geldt dat leden van het bestuur uit het college moeten worden aangewezen. (artikel 13 lid 6 Wgr)
- Voor gemengde regelingen geldt dat gekozen kan worden uit raadsleden, burgemeester en wethouders. Voor gemengde regelingen hanteren wij het uitgangspunt dat leden van het bestuur uit het college worden aangewezen. (artikel 13 lid 1 Wgr)

4.4 Vertegenwoordiging in privaatrechtelijke organisaties

Bij privaatrechtelijke deelname treedt de gemeente op als aandeelhouder. Er zijn een aantal risico's verbonden aan vertegenwoordiging van de gemeente in een privaatrechtelijke organisatie. Deze risico's zijn:

1. **Belangenverstrengeling:** Belangenverstrengeling, of de schijn daarvan, kan voorkomen als rollen door elkaar heen lopen. De gemeente kan in verschillende rollen bij een privaatrechtelijke partij betrokken zijn, zoals wet- en regelgever, aandeelhouder, subsidieverstrekker en afnemer.

2. Positie van de gemeentelijke vertegenwoordiger niet helder: Een collegelid heeft als gemeentelijke vertegenwoordiger een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om het dienen van de belangen van een privaatrechtelijke partij. Leden van het college tezamen en ieder afzonderlijk zijn immers verantwoording aan de gemeenteraad schuldig voor het gevoerde bestuur.

De risico's zijn met name aanwezig als de gemeentelijk vertegenwoordiger zitting heeft in de Raad van Commissarissen (RvC). De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap. De RvC staat het bestuur ter zijde. De leden van de RvC of Raad van Toezicht (RvT) dienen het belang van de onderneming voorop te stellen. De commissaris is conform het vennootschapsrecht alléén aan de aandeelhouders van de onderneming verantwoording verschuldigd. De functie van commissaris in het toezichthoudende orgaan van de onderneming is dan moeizaam te verenigen met de uitoefening van de rechten verbonden aan het aandeelhouderschap. De zeggenschap verbonden aan het aandeelhouderschap berusten in het duale bestel primair bij het college van burgemeester en wethouders. Collegeleden nemen om die reden alleen zitting in de RvC of RvT na verkregen toestemming van de gemeenteraad.

4.5 Beleidskader vertegenwoordiging in een verbonden partij

- De rol van opdrachtgever/klant wordt belegd bij de vakinhoudelijk verantwoordelijke wethouder.
- Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van Aandeelhouders gebeurt in principe alleen door de portefeuillehouder financiën.
- Collegeleden nemen zitting in het bestuur van een publiekrechtelijke verbonden partij in de gevallen dat gekozen kan worden uit bestuurlijke vertegenwoordiging tussen raadsleden en collegeleden (in geval van gemengde regelingen).
- Collegeleden nemen geen zitting in de RvC of RvT zonder toestemming van de gemeenteraad.

Hoofdstuk 5. (Aan)sturing van verbonden partijen

5.1 Inleiding

Het inrichten van democratische (bij)sturing en (tussentijdse) controle, het afnemen van verantwoording en uitoefenen van toezicht wordt samengevat onder het begrip governance, oftewel: goed besturen. De volgende aspecten spelen hierbij een belangrijke rol:

- Sturen: het proces waarbij door de gemeenteraad richting wordt gegeven aan een organisatie om de beleidsdoelstellingen te realiseren.
- Beheersen: het proces waarbij de gemeenteraad kan vaststellen of de uitvoering in overeenstemming blijft met de gemaakte plannen.
- Verantwoorden: het rekenschap afleggen aan de gemeenteraad door de organisatie middels bijvoorbeeld voortgangsrapportages en jaarverslag.
- Toezicht houden: de beoordeling door een extern toezichthouder (zoals de accountant) of de processen van de organisatie voldoen aan de daaraan gestelde eisen.

In de hoofdstukken 5, 6, 7 en 8 komen deze aspecten afzonderlijk aan de orde. Dit hoofdstuk gaat over de (aan)sturing van verbonden partijen. Ten aanzien van de (aan)sturing van verbonden partijen kan onderscheid worden gemaakt worden in twee fasen, namelijk de aansturing in de aanloopfase van een verbonden partij en de (aan)sturing van bestaande verbonden partijen.

5.2 (Aan)sturing van verbonden partijen in de aanloopfase

Met name bij publiekrechtelijke verbonden partijen kan in de aanloopfase door zowel gemeenteraad als college actief gestuurd worden op de vormgeving van de verbonden partij. Op dat moment moet namelijk de gemeenschappelijke regeling nog worden vastgesteld, waarin de randvoorwaarden voor het functioneren van de verbonden partij zijn opgenomen. Daarin kunnen bepaalde bevoegdheden worden toegekend, verantwoordingseisen worden opgenomen etc. Het is dus van groot belang dat in deze fase actief gestuurd wordt. Om als gemeenteraad een goede afweging te kunnen maken over een voorstel om voor bepaalde taken een concrete samenwerking aan te gaan, dient het voorstel in ieder geval de volgende onderdelen te bevatten

- De over te dragen bevoegdheden.
- De bestuurssamenstelling.
- De voorwaarden van toe- en uittreding.
- De structurele en incidentele informatievoorziening vanuit het samenwerkingsverband, inclusief het moment van informeren.
- Eventuele alternatieven die onderzocht zijn.
- Een plan om de samenwerking te implementeren, zoals het proces en het benodigde budget.
- De tussentijdse betrokkenheid van de gemeenteraad bij de totstandkoming van de samenwerking, bijvoorbeeld in de vorm van een raads werkgroep.

Onderwerpen die aandacht verdienen in een formeel vast te leggen contract c.q. regeling om goed te kunnen sturen in het vervolgtraject:

- Doel van de verbonden partij.
- Taken van de verbonden partij.
- De bijdrage die de verbonden partij levert aan de realisatie van beleidsdoelstellingen.
- De beoogde effecten van de producten of dienstverlening.
- Te leveren prestaties en financiering van activiteiten.
- Risico's, risicoverdeling en de wijze van beheersing van de risico's.
- Beïnvloedingsmogelijkheden.
- Tussentijdse evaluaties.
- Informatievoorziening en frequentie.
- Beëindiging van deelneming aan de verbonden partij.
- Frequentie en aard van de overlegstructuur.

Om de raad meer kaders te geven voor sturing bij de oprichting van een privaatrechtelijke verbonden partijen (collegeregeling), hieronder vallen ook het wijzigen van een regeling of het toetreden of uittreden van een organisatie, heeft de raad op basis van artikel 1 Wgr de mogelijkheid om binnen 8 weken een zienswijze indienen

5.3 (Aan)sturing van bestaande verbonden partijen

Bij de (aan)sturing van bestaande verbonden partijen maken we onderscheid tussen de volgende verbonden partijen:

1. Publiekrechtelijke verbonden partijen (de gemeenschappelijke regelingen):
 - 1a: Raadsregelingen: waarbij de bevoegdheid om beleid te maken overgedragen is;
 - 1b: Gemengde regelingen: waarbij sprake is van een samenwerkingsverband waarbij zowel beleidstaken als uitvoerende taken zijn overgedragen.
 - 1c: Collegeregelingen: waarbij het een samenwerking betreft voor uitvoeringstaken.
2. Privaatrechtelijke verbonden partijen

Ad.1a en b: Raads- en gemengde regelingen

Bij raads- en gemengde regelingen is sturing vanuit de inhoud op een gewenst maatschappelijk effect aan de orde. De verbonden partij is in feite het middel dat wordt ingezet om een beoogd effect te realiseren. Bij raadsregelingen en gemengde regelingen is het derhalve van belang dat:

- Een gemeentelijke visie per verbonden partij aanwezig is waarin staat wat de gemeente wil realiseren bij/met de verbonden partij.
- Duidelijk is welke specifieke bijdrage de verbonden partij levert aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen van de gemeente en welke prestaties en/of producten hiervoor worden geleverd.
- De gemeentelijke vertegenwoordiger in de betreffende verbonden partij de visie van de gemeente uitdraagt en probeert dit te realiseren en hierover verantwoording aflegt aan de gemeenteraad.

Ad. 1c: Collegeregelingen

Bij collegeregelingen, waarbij uitsluitend collegeleden of burgemeesters deelnemen, gaat het om uitvoeringstaken. Voor deze regelingen geldt dat het college richting geeft aan het behalen van de afgesproken (beleids)doelstellingen. Uiteraard heeft het college(lid) een actieve informatieplicht aan de gemeenteraad.

Ad.2: Privaatrechtelijke verbonden partijen

Voor privaatrechtelijke verbonden partijen geldt dat het de taak van het college is om (als eigenaar) zicht te houden op de taakuitvoering door de verbonden partij en zo nodig bij te sturen. Bij deelneming aan een vennootschap gaat het om het sturen op c.q. bewaken van de financiële positie en is het inhoudelijke belang een afgeleide. De gemeenteraad houdt zich in deze gevallen met name bezig met het controleren van het college bij de taak en kan niet rechtstreeks sturen op de verbonden partij.

Met het van kracht zijn van de nieuwe Wgr per 1 juli 2022 (artikel 17 Wgr) is het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan verplicht aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen te verstrekken die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. In de regeling is vastgelegd op welke wijze deze inlichtingen worden verstrekt.

Als deelnemers gezamenlijk instemmen met het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie dan kunnen de raden van de deelnemende gemeenten overgaan tot het instellen van een gemeentelijke adviescommissie. Deze kan raden bij besluitvorming rondom de regeling van advies voorzien. Indien gewenst moet dit voor iedere regeling apart worden besloten en ingesteld.

5.4 Beleidskader (aan)sturing verbonden partijen

Om als gemeenteraad verbonden partijen goed te kunnen (aan)sturen moet er gekeken worden of de verbonden partij in de aanloopfase zit of al langer bestaat.

In de aanloopfase kan er actief gestuurd worden op de vormgeving van de verbonden partij. Hier wordt dan voornamelijk gekeken naar:

- De over te dragen bevoegdheden.
- De bestuurssamenstelling.
- De voorwaarden van toe- en uittreding.
- De structurele en incidentele informatievoorziening vanuit het samenwerkingsverband, inclusief het moment van informeren.
- Eventuele alternatieven die onderzocht zijn.

- Een plan om de samenwerking te implementeren, zoals het proces en het benodigde budget.
- De tussentijdse betrokkenheid van de gemeenteraad bij de totstandkoming van de samenwerking, bijvoorbeeld in de vorm van een raads werkgroep.

Aan de volgende onderwerpen wordt aandacht besteed in een formeel vast te leggen (nieuw) contract c.q. regeling:

- Doel van de verbonden partij.
- Taken van de verbonden partij.
- De bijdrage die de verbonden partij levert aan de realisatie van beleidsdoelstellingen.
- De beoogde effecten van de producten of dienstverlening.
- Te leveren prestaties en financiering van activiteiten.
- Risico's, risicoverdeling en de wijze van beheersing van de risico's.
- Beïnvloedingsmogelijkheden.
- Tussentijdse evaluaties.
- Informatievoorziening en frequentie.
- Beëindiging van deelneming aan de verbonden partij.
- Frequentie en aard van de overlegstructuur.

Voor raads- en gemengde regelingen (publiekrechtelijke verbonden partijen):

- Wordt per verbonden partij één keer per vier jaar, te weten bij aanvang van een nieuwe raadsperiode, een gemeentelijke visie opgesteld wat de gemeente wil realiseren bij/met de verbonden partij.
- Draagt de gemeentelijk vertegenwoordiger in de verbonden partij de visie van de gemeente uit en probeert deze te realiseren en legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Voor collegeregelingen (publiekrechtelijke verbonden partijen):

- Houdt het college zicht op de taakuitvoering door de verbonden partij en stuurt zo nodig hierop bij.
- Houdt de gemeenteraad zich bezig met het controleren van het college bij de uitvoering van deze taak.

Voor privaatrechtelijke verbonden partijen:

- Het is de taak van het college om zicht te houden op de taakuitvoering door de verbonden partij en zo nodig bij te sturen. De gemeenteraad houdt zich in deze gevallen bezig met het controleren van het college bij de uitvoering van deze taak.
- Voor alle regelingen geldt dat zij bepalingen inhouden hoe inlichtingen, die nodig zijn voor de raad, worden vertrekt.

Hoofdstuk 6. Beheersing van verbonden partijen

6.1 Inleiding

Beheersen is het proces waarbij de verbonden partij zorgt voor het (blijvend) nastreven en realiseren van de vastgestelde (beleids)doelstellingen en samenwerkingsafspraken. In dit proces is het van belang dat de gemeenteraad danwel college kan vaststellen of de uitvoering in overeenstemming blijft met de gemaakte plannen. De nadruk bij beheersen ligt op planning en control. Hierbij gaat het over de kadernota, begroting en begrotingswijzigingen, meerjarenraming en tussentijdse rapportages.

6.2 Informatievoorziening publiekrechtelijke verbonden partijen

Op grond van artikel 34b en 35 lid 1 van de Wgr zendt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan de volgende stukken aan de raden van de deelnemende gemeenten:

- vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening.
- 12 weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, onderscheidenlijk 12 weken voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, de ontwerpbegroting,

In dit proces ziet het college er op toe dat de verbonden partij hun kadernota, (ontwerp)begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening en –verslag aanleveren binnen de afgesproken termijnen. Tevens ziet het college er op toe dat de wettelijke termijnen niet worden overschreden en dat de vorm en inhoud van de voormelde stukken conform afspraak zijn.

Na wijziging van de Wgr per 1 juli 2022 moet op grond van artikel 35 lid 4 Wgr het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis stellen van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Door de gemeenteraad wordt specifieke aandacht geschonken aan de kadernota van de raads- en gemengde regelingen. Dit vanwege het feit dat dit een belangrijk inhoudelijk en financieel kaderstellend document is. De begroting is immers een uitwerking van deze kaders. Op grond van de Wgr is er geen mogelijkheid om een zienswijze in te dienen bij de kadernota. Het wordt echter wenselijk geacht de kadernota rechtstreeks in de gemeenteraad te bespreken om – indien nodig - via de gemeentelijk vertegenwoordiger opdrachten mee te geven welke kunnen worden ingebracht in het bestuur van de betreffende verbonden partij.

De wettelijke bevoegdheid tot het indienen van een zienswijze op de begroting(swijzigingen) op grond van artikel 35 lid 3 van de Wgr voor zowel raads-, gemengde,- en college regelingen ligt bij de gemeenteraad. Hiertoe wordt er een raadsvoorstel gemaakt met daarin het gemotiveerde advies van het college aan de raad om wel of geen zienswijze in te dienen. De uitkomst van het raadsbesluit wordt gedeeld met de betreffende verbonden partij.

Met het ingaan van de nieuwe Wgr per 1 juli 2022 is er op basis van artikel 10 lid 5 Wgr een uitbreiding mogelijk van de besluiten waarover de raden van de deelnemende gemeenten een zienswijze naar voren kunnen brengen. De aard van de besluiten kan verschillen per gemeenschappelijke regeling. Om welke besluiten het gaat moet worden vastgelegd in de GR. Dit kan bijvoorbeeld bij een bestuursrapportage of de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Afhankelijk van of er wel of geen zienswijze kan worden ingediend verschilt de te volgen route.
Wel zienswijze: via een raadsvoorstel
Geen zienswijze: via een raadsmemo

Op basis van artikel 10 lid 6 Wgr, moet door het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan schriftelijk en gemotiveerd gereageerd worden op alle ingediende zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Door de ambtelijke organisatie zal er, door middel van gesprekken, meer een vinger aan de pols worden gehouden. Deze gesprekken zullen bij voorkeur plaatsvinden in april, dus voor de Kadernota en de Begroting. Hierbij zal de focus aangebracht worden op het maatschappelijk effect van de verbonden partij op de afgesproken doelen.

6.3 Informatievoorziening privaatrechtelijke verbonden partijen

Voor de privaatrechtelijke verbonden partijen zijn er, afhankelijk van de inhoud van de regeling, statuten of overeenkomst, meer of minder formele instrumenten die de gemeente kan inzetten met betrekking tot de informatievoorziening. De vertegenwoordiger van de gemeente kan in de Vergadering van Aandeelhouders slechts een stem uitbrengen namens de gemeente. De inhoud van de stem wordt dan bepaald door het beleidskader van de gemeente of door een individueel collegebesluit aangaande de inhoud van het voorstel waarover gestemd wordt. Dat geldt ook voor de vaststelling van de jaarrekening van deze privaatrechtelijke partijen. Voor deze privaatrechtelijke partijen is geen begroting voorgeschreven. Het college is bevoegd goedkeuring te geven aan begrotingen en jaarverslagen niet zijnde gemeenschappelijke regelingen. Dit laat onverlet dat het college aan de gemeenteraad inlichtingen geeft over de uitoefening van bevoegdheden indien de gemeenteraad daarom verzoekt of de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In dat laatste geval wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld, voorafgaand aan besluitvorming door het college, wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

6.4 Risicomanagement

De risico's rondom verbonden partijen worden meegenomen c.q. meegewogen binnen de reguliere planning- en control cyclus van de gemeente evenals de evaluatie en actualisatie van deze risico's. Aan de hand hiervan wordt de mate van sturing bepaald. Deze beoordeling wordt opgenomen in de begroting en aan de raad voorgelegd. Indien nodig kan de mate van sturing worden aangepast. Als buiten de reguliere informatievoorziening zich bijzondere ontwikkelingen voordoen, zorgt het college ervoor dat de gemeenteraad daarvan tijdig, conform wat over de actieve informatieplicht in de gemeentewet is bepaald, op de hoogte wordt gesteld.

Daarnaast geldt dat de mate van toezicht op een verbonden partij en een gesubsidieerde instelling niet voor elke partij of instelling hetzelfde hoeft te zijn. De mate van toezicht is afhankelijk van het risico dat de gemeente loopt in de relatie met een organisatie, met name waar het gaat om de continuïteit van de dienstverlening door de gesubsidieerde organisatie. Daartoe is een methode van risico-inschatting ontworpen, waarbij een hoge inschatting (groot risico) leidt tot veel toezicht en een lage inschatting (klein risico) tot minder toezicht.

Voor subsidierelaties onder de grens van € 100.000 geldt het regime van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de gemeentelijke Algemene Subsidieverordening (ASV); deze kennen ook de mogelijkheid tot het stellen van voorwaarden aan de toekenning van een subsidie. Voor instellingen die subsidie ontvangen boven de grens van € 100.000 geldt in aanvulling op het formele regime van de Awb en de ASV, voor wat betreft het toezicht, de gelijkstelling met het regime voor verbonden partijen.

6.4.1 Risico-inschatting

Om een goede risico-inschatting te maken wordt er op twee gebieden een inschatting gemaakt, namelijk op het bestuurlijke vlak en het financiële vlak. Aan de hand van een aantal vragen wordt een antwoord gegeven wat aangeeft of dit antwoord "laag", "gemiddeld" of "hoog" ingeschat wordt. De gezamenlijke antwoorden op deze vragen bepalen uiteindelijk het risicoprofiel van de verbonden partij of subsidierelatie. Dit bepaalt dan de mate van sturing (zie paragraaf 6.4.2)

Bestuurlijk risico

Omschrijving	Laag	Gemiddeld	Hoog
Sluit het belang van de verbonden partij aan op het gemeentelijk belang?	Ja	Gedeeltelijk	Nee/minimaal
Heeft de gemeente invloed op de samenstelling van het bestuur?	Ja		Nee
Is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur?	DB (bij GR)	AB	Nee
Hoeveel vertrouwen heeft de gemeente in het bestuur van de verbonden partij?	Veel	Gemiddeld	Weining
Zijn er prestatieafspraken geformuleerd?	Ja	Deels	Nee/minimaal
Is er informeel contact met de verbonden partij?	Nooit	Soms	Vaak
Zijn er afspraken gemaakt i.h.k.v. verantwoording en informatievoorziening aan de gemeente?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
Worden afspraken nagekomen?	Ja	Gedeeltelijk	Nee

Financieel risico

Omschrijving	Laag	Gemiddeld	Hoog
Wat is de omvang van de financiële relatie met de verbonden partij?	Laag	Gemiddeld	Hoog
Is er (in de voorgaande jaren) een structureel positief of negatief resultaat te zien?	Positief		Negatief
Is de financiële rekening in lijn met de begroting?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
Heeft de verbonden partij een goed risicomanagement?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
Heeft de verbonden partij voldoende weerstandsvermogen?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
Wat is de solvabiliteit van de verbonden partij?	Laag	Gemiddeld	Hoog
In welke mate is de gemeente financieel aansprakelijk?	Niet	Gedeeltelijk	Volledig
Samenwerkingsvorm	Stichting/ Vereniging	Vennootschap	Gemeenschap- pelijke regeling

Risicoprofiel

		Bestuurlijk risico		
		Laag	Gemiddeld	Hoog
Financieel risico	Hoog			
	Gemiddeld			
	Laag			

6.4.2 Mate van sturing

Door de verschillende risicoprofielen te koppelen aan de gewenste mate van sturing ontstaat het sturingsarrangement voor een verbonden partij.

Passieve sturing (laag risicoprofiel)

Wanneer sprake is van een laag tot gemiddeld risicoprofiel is passieve sturing voldoende. Hierbij worden agenda's en (tussentijdse) rapportages ambtelijk gevolgd. Bestuurlijke advisering vindt plaats in geval van actualiteiten of wanneer dit wettelijk is voorgeschreven. Uiteraard wordt, zowel het ambtelijk als het bestuurlijk netwerk onderhouden. De raad en het college worden daarnaast binnen de reguliere P&C cyclus geïnformeerd.

Maatwerk sturing (gemiddeld risicoprofiel)

Wanneer sprake is van een gemiddeld risicoprofiel zal een keuze gemaakt moeten worden tussen actieve of passieve sturing. Hierbij zal vooral de actualiteit een belangrijke rol spelen. Om te helpen bij de keuze tussen actieve of passieve sturing kunnen de antwoorden op de volgende vragen helpen. Neemt het politieke vertrouwen in het bestuur toe? Hoe verloopt het informele contact? Is de invloed uit te breiden? Hoe ontwikkelt de schulddpositie? Wat is het geprognostiseerd jaarresultaat?

Actieve sturing (hoog risicoprofiel)

Wanneer sprake is van een hoog risicoprofiel is actieve sturing gewenst. Hierbij worden, zowel ambtelijk als bestuurlijk, ontwikkelingen bij partijen nauwlettend gevolgd. Inzet hierbij is tijdig signaleren en bijsturen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de volgende sturingsinstrumenten: (meerjaren)plannen, (meerjaren)begroting, outputafspraken, voorwaarden en richtlijnen. Ook zal er nadrukkelijk worden gekeken of uitbreiding van (formele) gemeentelijke invloed mogelijk is of juist afbouw van de samenwerking gewenst is. Indien nodig wordt de raad tussentijds geïnformeerd.

6.5 Beleidskader beheersing verbonden partijen

- Het college ziet er op toe dat de verbonden partij hun kadernota, (ontwerp)begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening en jaarverslag aanleveren binnen de afgesproken termijnen en de vorm en inhoud van de stukken conform afspraak is.
- De gemeenteraad behandelt de kadernota van de raads- en gemengde regelingen en voorziet de gemeentelijk vertegenwoordiger van de betreffende verbonden partij van input.
- Het indienen en besluiten op zienswijze gebeurt volgens de bij paragraaf 6.2 aangegeven werkwijze.
- Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan moet de raden van de deelnemende gemeenten, voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis stellen van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
- De risico-uitkomsten van een verbonden partij en de gesubsidieerde instelling worden meegenomen c.q. meegewogen binnen de totale evaluatie en actualisatie van de risico's bij de reguliere planning- en control cyclus.

Hoofdstuk 7. Toezicht houden

7.1 Inleiding

Onder toezicht wordt de beoordeling door een externe toezichthouder, zoals bijvoorbeeld de accountant, verstaan. De beoordeling richt zich erop of de processen van de organisatie voldoen aan de daaraan gestelde eisen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan welke instrumenten kunnen worden ingezet voor het houden van toezicht.

7.2 Instrumenten voor het houden van toezicht

De gemeente kan haar taak als toezichthouder concreet vormgeven door zitting te nemen in het algemeen bestuur, dagelijks bestuur, raad van toezicht, raad van commissarissen of de algemene vergadering van aandeelhouders. Bij de invulling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de toezichthouder is het goed om mogelijkheden in te bouwen voor het treffen van corrigerende maatregelen. Mogelijkheden tot ingrijpen zijn:

- Aanwijzingen, correctiemaatregelen en sancties
- Ontslag van bestuurders
- Inlichtingen, inzage bevoegdheid en controlerechten
- Goedkeuring jaarrekeningen en begrotingen
- Controlebevoegdheden

Voorts heeft de gemeenteraad bij het controleren van het college binnen een verbonden partij de volgende instrumenten in handen:

- Rekenkamerfunctie: de raad heeft de mogelijkheid de rekenkamer te verzoeken een onderzoek in te stellen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan. In de gemeenschappelijke regeling kan dit ook worden bepaald ten aanzien van een centrumregeling. De rekenkamer kan namelijk onderzoek doen bij derden die een financiële band met de gemeente hebben. Het is de rekenkamer(commissie) die zelf beslist of het onderzoek wordt uitgeoefend.
- Onderzoekscommissie: de raad kan ook een onderzoekscommissie instellen om onderzoek te doen naar het door het college of burgemeester gevoerd bestuur. Hierbij mag ook onderzoek worden gedaan naar de opstelling van de wethouder of de burgemeester binnen organen van publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden. De onderzoekscommissie mag echter geen onderzoek doen naar het samenwerkingsverband als zodanig.

7.3 Beleidskader toezicht houden

- Indien gebruik wordt gemaakt van de instrumenten voor het houden van toezicht, wordt dit op collegiale wijze afgestemd binnen het betreffende bestuursorgaan.
- Voor het gebruik van de toezichtsinstrumenten wordt zoveel mogelijk regionaal (met de overige gemeentelijke deelnemers) opgetrokken.

Hoofdstuk 8. Verantwoording door de verbonden partij

8.1 Inleiding

Bij verantwoording gaat het om het afleggen van verantwoording over de gedelegeerde taken en bevoegdheden door de verbonden partij. Over alle gedelegeerde taken en bevoegdheden dient informatie te worden verschaft. Op basis hiervan kan de gemeente nagaan in hoeverre taken conform afspraken zijn uitgevoerd is en wat de financiële situatie is van de verbonden partij.

8.2 Aspecten van verantwoording

Bij verantwoording gaat het om meerdere aspecten, te weten:

1. Het afleggen van verantwoording over de gedelegeerde taken en bevoegdheden waardoor kan worden nagegaan of taken conform de afspraken zijn uitgevoerd.
2. Inzicht in de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van de verbonden partij.
3. Afleggen van verantwoording door een collegelid over het gevoerde bestuur.

Ad. 1:

Door middel van de jaarverslag en -rekening leggen verbonden partijen verantwoording af over de realisatie van doelstellingen. Om te kunnen controleren of gemeentelijke (beleids)doelen gerealiseerd worden, beoordeelt het college de jaarstukken van alle verbonden partijen.

Ad. 2:

De rechtmatigheid kan worden getoetst op basis van het jaarverslag inclusief een goedkeurende accountantsverklaring en het verslag van bevindingen van de accountant. Het jaarverslag, de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen van de verbonden partijen worden door het college beoordeeld.

Verantwoording rondom de doelmatigheid en doeltreffendheid kan worden getoetst door middel van het periodiek volgen of benchmarken van afspraken of door bijvoorbeeld een audit van de kwaliteit van diensten, organisatie en kostenniveau.

Ad. 3:

Het bestuursorgaan (gemeenteraad of college) dat een lid in het bestuur heeft aangewezen, kan het lid ter verantwoording roepen voor het door hem gevoerde bestuur. Wordt bijvoorbeeld in de gemeenschappelijke regeling in afwijking van het 'eigen beleid' besloten of draagt een lid het standpunt van het bestuursorgaan niet goed uit, dan kan het lid ter verantwoording worden geroepen. De basis hiervoor ligt in de Gemeentewet.

8.3 Beleidskader verantwoording door een verbonden partij

- Het college beoordeelt de jaarstukken, accountantsverklaring en verslag van bevindingen van de accountant van alle verbonden partijen om te kunnen controleren of gedelegeerde taken en bevoegdheden volgens afspraken zijn uitgevoerd en om inzicht te hebben in de rechtmatigheid van de verbonden partij. Het college rapporteert hierover aan de gemeenteraad in de reguliere P&C cyclus of wanneer hiertoe aanleiding is.

Hoofdstuk 9. Paragraaf verbonden partijen

9.1 Inleiding

Voor zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke partijen geldt dat de gemeenteraad via de gemeentebegroting en het gemeentelijk jaarverslag van het college van burgemeester en wethouders informatie ontvangt omtrent de partijen in de paragraaf verbonden partijen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de eisen die worden gesteld aan deze paragraaf op grond van de BBV en de ontwikkelingen die op dit gebied spelen. Vervolgens wordt ingegaan op het te hanteren format. Tenslotte worden de huidige verbonden partijen conform het format voor de paragraaf verbonden partijen weergegeven.

9.2 Huidige eisen BBV met betrekking tot de paragraaf verbonden partijen

Verbonden partijen moeten verplicht als aparte paragraaf in de gemeentelijke begroting en jaarverslag worden opgenomen (artikel 9 lid 2f c.q. art 24 lid 2b BBV). De verbonden partijen mogen niet (financieel) geconsolideerd in de gemeentelijke begroting en jaarstukken worden opgenomen (artikel 5 BBV).

In artikel 15 BBV lid 1b is de volgende onderverdeling van de verbonden partijen opgenomen:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen en
4. Overige verbonden partijen.

Op grond van artikel 15 lid 1a en lid 2 moet de paragraaf verbonden partijen ten minste bevatten:

- De gemeentelijke visie op verbonden partijen bevatten in relatie tot de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting.
- De beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen bevatten.
- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij
- Het openbaar belang dat wordt behartigd.
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de (verwachte) omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
- De (verwachte) omvang van het eigen- en vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- Het (verwachte) resultaat van de verbonden partij.
- De eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

In de begroting gaat het om de verwachte bedragen en in de jaarrekening om de werkelijke bedragen.

De betekenis van deze paragraaf is mede afhankelijk van de vraag of er een door de raad vastgestelde actuele Nota Verbonden Partijen aanwezig is, waarin een kaderstellend overzicht is opgenomen. De paragraaf kan zich in dat geval beperken tot het geven van een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten ervan. Tevens kan het zich beperken tot de hoofdlijnen en de stand van zaken met betrekking tot het beleid.

9.3 Format paragraaf verbonden partijen

De volgende gegevens worden per verbonden partij opgenomen in de Kadernota verbonden partijen:

Naam verbonden partij	De volledige naam van de verbonden partij.
Vestigingsplaats	De vestigingsplaats van de verbonden partij.
Rechtsvorm	De juridische structuur van de verbonden partij.
Doelstelling	De doelstelling van de verbonden partij.
Deelnemers	De verschillende deelnemers in de verbonden partij.
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijke belang in de verbonden partij.
Financieel belang/bijdrage	Het financiële belang of de bijdrage in/aan de verbonden partij.

In de gemeentebegroting en het jaarverslag worden nog de onderstaande gegevens toegevoegd:

Financiële ratio's	De omvang van het eigen- en vreemd vermogen aan het begin en einde van het jaar en het resultaat van de verbonden partij.
Beleidsvoornemens	De belangrijkste beleidsvoornemens, doelen en afspraken.
Ontwikkelingen	De ontwikkelingen welke van belang zijn voor deze verbonden partij op lokaal, regionaal, landelijk of internationaal niveau.
Risico's	De belangrijkste risico's voor de verbonden partij. Deze risico's worden ook in het programma van de begroting opgenomen.

Deze lijst wordt opgesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen en
4. Overige verbonden partijen.

Binnen het beleidsprogramma zelf wordt kort ingegaan op welke verbonden partijen er binnen het programma een rol spelen en wat zij doen.

9.4 Overzicht verbonden partijen conform format

Voor een overzicht van de verbonden partijen conform het hiervoor aangegeven format zie bijlage 3.

Bijlage 1: Overzicht verbonden partijen

Het BBV geeft in artikel 15 lid 1b aan, dat de lijst van verbonden partijen als volgt moet worden onderverdeeld:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen en
4. Overige verbonden partijen.

1. Gemeenschappelijke regelingen (publiekrechtelijke verbonden partijen)	
Naam	Vorm
Raads- gemengde regelingen:	
Veiligheidsregio IJsselland	Openbaar lichaam
GGD IJsselland	Openbaar lichaam
Collegeregelingen:	
Shared Service Centrum ONS	Bedrijfsvoeringsorganisatie
Omgevingsdienst IJsselland	Openbaar lichaam
GBLT	Openbaar lichaam
Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland	Bedrijfsvoeringsorganisatie
Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek	Centrumregeling (bevoegdheden overgedragen aan de gemeente Zwolle)

2. Vennootschappen en coöperaties (privaatrechtelijke verbonden partijen) (allemaal collegeregelingen)	
Naam	Vorm
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Naamloze vennootschap (deelneming)
Vitens	Naamloze vennootschap (deelneming)
Wadinko	Naamloze vennootschap (deelneming)
Enexis	Naamloze vennootschap (deelneming)
ROVA	Naamloze vennootschap (deelneming)
CSV Amsterdam	Besloten vennootschap (deelneming)
Publiek Belang Elektriciteitsproductie	Besloten vennootschap (deelneming)

3. Stichtingen en verenigingen (privaatrechtelijke verbonden partijen) (allemaal collegeregelingen)	
Naam	Vorm
Stichting Dalfsen Werkt	Stichting

4. Overige verbonden partijen	
Naam	Vorm
VNG	Vereniging
VEGANN	Vereniging

Bijlage 2: Publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtsvormen

Publiekrechtelijke verbonden partijen

Als gemeenten besluiten om op basis van de Wgr een samenwerking aan te gaan, kan er gekozen worden tussen een aantal regelingen. Er zijn vijf vormen van gemeenschappelijke regelingen te onderscheiden. De vijf vormen verschillen van elkaar in de organen die worden ingesteld en het wel of niet hebben van rechtspersoonlijkheid. De Wgr bevat regels voor de inrichting en het functioneren van de samenwerking.

De Wgr onderscheidt de volgende vijf regelingen:

- Een **gemeenschappelijk openbaar lichaam** heeft de status van een rechtspersoon en heeft geleed bestuur bestaande uit een Algemeen Bestuur, dat het Dagelijks Bestuur controleert en een voorzitter. De deelnemende gemeenten kunnen gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen aan het openbaar lichaam. Dit is een veel voorkomende vorm van publiekrechtelijke samenwerking.
- Een **bedrijfsvoeringsorganisatie** wordt opgericht voor de behartiging van bedrijfsvoerings- of beleidsarme uitvoeringstaken. Deze vorm kent alleen een enkelvoudig bestuur, het Dagelijks Bestuur.
- Een **gemeenschappelijk orgaan** heeft een bestuurlijk platform als bestuur en beschikt niet over rechtspersoonlijkheid. Overdragen van bevoegdheden is beperkt mogelijk en de samenwerking kan geen personeel in dienst nemen.
- Een **centrumgemeente** oefent taken en bevoegdheden uit voor andere gemeenten. Deze samenwerking heeft geen eigen bestuur. De deelnemende gemeenten brengen taken onder bij de centrumgemeente die in opdracht van de andere gemeenten deze taken uitvoert. Daartoe verlenen de deelnemende gemeenten mandaat aan de centrumgemeente.
- Een **regeling zonder meer** is de lichtste vorm zonder overdracht van taken of bevoegdheden. Alleen afspraken worden vastgelegd – meestal zonder juridische binding – onder noemers zoals een 'overheidsconvenant' of 'bestuursakkoord'.

Als verbonden partij komen ze pas in beeld als er sprake is van een zelfstandige organisatie (rechtspersoon) met een bestuur waarin de gemeente bestuurlijk participeert en een financieel belang heeft.

Bij de publiekrechtelijke vorm is altijd ten minste toestemming van de raad nodig voor de oprichting. In onderstaand schema is de rol van het college en de raad weergegeven:

Vorm	Rol college	Rol raad
Raadsregeling	Het college kan concepten voorbereiden.	De raad beslist.
Collegeregeling	Het college beslist definitief, na toestemming raad.	De raad moet toestemming verlenen, voordat het college definitief kan beslissen.
Gemengde regeling waaraan raden deelnemen	De raad en het college beslissen gezamenlijk, zij moeten een gelijkkluidend besluit nemen.	

Uit de tabel blijkt dat de rolverdeling afhankelijk is van de bevoegdheden die aan het samenwerkingsverband worden toegekend. Bij beleidsrijke samenwerking (raadsregeling) zal de raad de gemeenschappelijke regeling (mede) treffen. Bij meer uitvoeringsgerichte publiekrechtelijke samenwerking (collegeregeling) is het college primair verantwoordelijk. De raad controleert dan het college. Het college benoemt de leden van een algemeen bestuur. Deze leden zijn verantwoording schuldig aan het college en aan de raad.

Publiek private samenwerkingsverbanden

De afweging of een publiek-private samenwerking mogelijk en opportuun is, volgt pas als blijkt dat een publiekrechtelijke deelname op basis van de Wgr niet mogelijk is. Een publiek-private samenwerking is een samenwerkingsverband waarbij publieke en private partijen een gezamenlijk project realiseren op basis van een heldere taak- en risicoverdeling met behoud van eigen identiteit. Het is daarom van belang dat de gemeente en private partijen samenwerken op basis van duidelijke, contractueel vastgelegde afspraken waarin is vastgesteld wie waarvoor verantwoordelijk is, wie welke risico's draagt en wie welke kosten draagt.

In het geval de gemeente op grond van de PPS-constructie besluit een vennootschap en/of privaatrechtelijk rechtspersoon, zoals een CV of een BV, op te richten of daaraan deel te nemen dan is er sprake van een verbonden partij. PPS-constructies worden overigens niet als een verbonden partij aangemerkt, in het geval de gemeente en een private partij, uitsluitend op basis van overeenkomst, een project, waarbij ook een publiek belang aan de orde is, uitvoeren.

Privaatrechtelijke verbonden partijen

We onderscheiden de volgende privaatrechtelijke verbonden partijen:

Vennootschappen (NV of BV):

Een NV en BV zijn een rechtspersoon dus zelfstandig drager van rechten en plichten, die onder eigen naam deelnemen aan het rechtsverkeer. De onderneming wordt bestuurd door een directie en is er een Raad van Commissarissen die daar toezicht op houdt. De aandeelhouders zijn eigenaar van de vennootschap. Bij een NV worden de aandelen uitgegeven aan toonder of op naam en deze zijn vrij verhandelbaar, tenzij de overdraagbaarheid van de aandelen op naam is beperkt. Bij een BV worden de aandelen op naam uitgegeven en deze zijn niet vrij verhandelbaar. Oprichting vindt plaats via een notariële akte. Hiervoor is een raadsbesluit en een verklaring van geen bezwaar van Justitie vereist en goedkeuring door Gedeputeerde Staten. De gemeente is als aandeelhouder of via commissariaten bestuurlijk betrokken bij dit type verbonden partij. De gemeente houdt via een meerderheids- of minderheidsbelang in de aandeelhoudersvergadering een stem, omdat de overheidsvennootschap belangrijke taken uitvoert voor de gemeente. Daarnaast heeft de gemeente vaak recht van voordracht of benoeming van commissarissen. De bestuurlijke betrokkenheid is beperkt tot aandeelhouderschap of commissariaten. De gemeente is bij een NV en BV (mede)-eigenaar. Het voordeel van deze rechtsvorm is dat de taak meer op afstand wordt geplaatst en er financiële voordelen kunnen ontstaan door winstdeling en dividend. Het nadeel is dat er vaak beperkte beïnvloedingsmogelijkheden zijn.

Stichtingen en verenigingen:

Oprichting vindt plaats bij notariële akte. Een gemeente als medeoprichter van een stichting of vereniging heeft goedkeuring nodig van Gedeputeerde Staten (art. 160 lid 3 gemeentewet). Een informele vereniging (beperkte rechtsbevoegdheid) kan zonder notariële akte worden opgericht. Een vereniging heeft een duaal karakter met een algemene ledenvergadering en een bestuur. Een stichting heeft een meer monistisch karakter met alleen een bestuur. Stichtingen kunnen overigens ook meer duaal worden ingericht met een Raad van Toezicht en een directeur/bestuurder.

De bestuurlijke betrokkenheid bij stichtingen en verenigingen bestaat uit zitting in het bestuur. In de stichtingsstatuten kan staan dat er kwaliteitsplaatsen in het bestuur voor raadsleden zijn gereserveerd. De financiële relatie bestaat uit een subsidierelatie tussen gemeenten en stichting of vereniging met mogelijk aanvullende afspraken met betrekking tot het dekken van onvoorziene exploitatietekorten, incidentele uitgaven als gevolg van reorganisaties en garantstellingen.

Het voordeel van deze vorm is dat de financiële consequenties nihil zijn. Er bestaat alleen financieel aansprakelijkheid voor de verstrekte middelen. De stichting is formeel verantwoordelijk voor exploitatierisico's. In de praktijk blijkt echter dat gemeenten een deel van dit risico informeel of via aanvullende afspraken dragen. Daarnaast is het voordeel dat deze rechtspersoon eenvoudig en goedkoop is op te richten.

Het nadeel is dat een stichting of vereniging zelden een buffer heeft om exploitatietekorten of onvoorziene uitgaven op te vangen. Per definitie kloppen zij bij de gemeente aan. Bij garantiestelling is dit risico directer. Daarnaast heeft de wetgever niet voorzien in een toezicht mechanisme. Er is niets formeel vastgelegd met betrekking tot de financiële informatievoorziening.

Bij de privaatrechtelijke vorm is geen toestemming van de raad nodig voor de oprichting. De raad dient enkel in de gelegenheid te zijn gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

In onderstaand overzicht is weergegeven wat de rol van het college en de raad is bij privaatrechtelijke overeenkomsten en rechtspersonen:

Vorm	Rol college	Rol raad
Privaatrechtelijke overeenkomst	Het college beslist (burgemeester verricht de rechtshandeling).	De raad kan wensen en bedenkingen kenbaar maken indien de overeenkomst ingrijpende gevolgen voor de gemeente heeft.
Privaatrechtelijke rechtspersonen	Het college beslist.	De raad kan wensen en bedenkingen kenbaar maken alvorens het college beslist.

Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen

Indeling verbonden partijen

De verbonden partijen worden in de paragraaf verbonden partijen opgesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen en
4. Overige verbonden partijen.

Hierbij geldt dat de eerste drie categorieën sprake is van organisaties waarbij sprake is van een bestuurlijk en financieel belang. Bij de vierde categorie is geen sprake van een financieel belang, maar van structurele financiële bekostiging. Zie voor verdere uitleg hoofdstuk 1.

Aan het einde van deze bijlage is een overzicht van de subsidie partners opgenomen die voldoen aan de in paragraaf 3.3 gestelde kaders.

Uitgangspunt meest recente informatie

Indien er nog geen definitieve jaarrekening van een verbonden partij beschikbaar is, dan wordt in de paragraaf verbonden partijen uitgegaan van de meest recente informatie.

1. Publiekrechtelijke verbonden partijen: gemeenschappelijke regelingen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – openbaar lichaam
Doelstelling	In oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Op basis hiervan zijn in Nederland 25 veiligheidsregio's ingesteld waaronder Veiligheidsregio IJsselland. Veiligheidsregio IJsselland werkt als brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis. Dit doen ze samen met en voor de regio IJsselland, een gebied met ruim 500.000 inwoners. Met als motto: Veiligheid voor elkaar!
Deelnemers	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Derhalve heeft de burgemeester zitting in het algemeen bestuur. Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem.
Financiële bijdrage	De gemeente is jaarlijks een bijdrage verschuldigd. Voor de algemene en wettelijke taken geldt een verdeling van de kosten volgens de vastgestelde verdeelmethodiek. Conform het AB-besluit van 8 december 2021 wordt de gemeentelijke bijdrage berekend op basis van 50% historische bijdrage en 50% op basis van de uitkering in het gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding. De nadeel gemeentes worden van 2023 t/m 2025 aflopend gecompenseerd om in te groeien naar de aangepaste jaarlijkse bijdrage. Voor de andere taken gelden de bedragen die gemeenten en Veiligheidsregio daarvoor hebben afgesproken dan wel het aantal verleende diensten maal het vastgestelde tarief per dienst.

Naam	Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – openbaar lichaam
Doelstelling	GGD IJsselland staat voor een gezonde samenleving. Zo luidt de missie van GGD IJsselland. GGD IJsselland is de gezondheidsdienst van en voor gemeenten in IJsselland. GGD IJsselland is daarbij enerzijds het gezicht van de publieke gezondheid in IJsselland. Niet alleen is GGD IJsselland expert en de wettelijke autoriteit op de uitvoering van de publieke

	gezondheid (op basis van o.a. de Wet publieke gezondheid). In haar organisatie wordt bovendien de benodigde expertise (in mensen) en kennis en kunde (in data, ervaring en procedures) gebundeld. Tegelijkertijd is GGD IJsselland zichtbaar en nabij. In de eerste plaats voor gemeenten, maar vooral ook voor andere partijen en de inwoners van IJsselland. Ze is gericht op delen, verbinden en samenwerken en wil vooral inspelen op nieuwe ontwikkelingen en problematiek.
Deelnemers	GGD IJsselland wordt net als de Veiligheidsregio IJsselland gevormd door 11 gemeenten in Overijssel: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van GGD IJsselland bestaat uit een Algemeen Bestuur, waarvan de leden worden afgevaardigd door de colleges van B&W van de gemeenten en een Dagelijks Bestuur (DB), gekozen door en uit het midden van het AB. De directeur Publieke Gezondheid is secretaris van zowel AB als DB. Naast de formele bestuursorganen kent GGD IJsselland een portefeuillehouders overleg Publieke Gezondheid. De gemeente Dalfsen heeft zitting in het Algemeen Bestuur en heeft één stem.
Financiële bijdrage	Gemeentelijke bijdrage voor de basistaken op basis van inwoneraantal en kosten voor additionele producten (structureel en incidenteel) op basis van dienstverleningsovereenkomsten en incidentele afspraken (projecten en maatwerk).

Naam	Shared Service Center ONS (ONS)
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – openbaar lichaam
Doelstelling	Efficiënte uitvoering van diensten op het gebied van personeels- en salarisadministratie, ICT en inkoop & contractmanagement.
Deelnemers	Provincie Overijssel en de gemeenten Dalfsen, Kampen, Westerveld, Zwartewaterland en Zwolle.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van SCC ONS bestaat uit één lid per deelnemer.
Financiële bijdrage	Gemeentelijke bijdrage op basis van vastgestelde verdeelsleutel en afgenomen diensten.

Naam	Omgevingsdienst IJsselland (OD)
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – openbaar lichaam
Doelstelling	De Omgevingsdienst IJsselland is ingesteld ter behartiging van de individuele en gezamenlijke belangen van de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en ziet op de vergunningverlening, het toezicht op de naleving en de handhaving van de voorschriften zoals opgenomen in de relevante regelgeving.
Deelnemers	Provincie Overijssel en de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Raalte, Zwartewaterland en Zwolle.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft een zetel in het bestuur. Het bestuur bestaat uit de vertegenwoordigers van de colleges en gedeputeerde staten.
Financiële bijdrage	Vanaf 2023 is de bijdrage aan de OD gebaseerd op het aantal uren dat een deelnemer naar verwachting zal afnemen. Voor het gebruik van de softwareapplicatie wordt een verdeelsleutel toegepast die deels gebaseerd is op het inwoneraantal en deels op het aantal licenties.

Naam	GBLT
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam

Doelstelling	Het GBLT heeft als doelstelling zorg te dragen voor een efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen en de uitvoering van de Wet WOZ alsmede de inrichting en/of het beheer van basisregistraties.
Deelnemers	Waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Rijn en IJssel, Vechtstromen, Vallei en Veluwe en Zuiderzeeland. De Gemeenten Nijkerk, Dronten, Leusden, Zwolle, Dalfsen, Bunschoten-Spakenburg.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van GBLT bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en de voorzitter. Ieder college heeft een lid aangewezen die deelneemt aan het algemeen bestuur, zo ook Dalfsen (vanaf 1-1-2016).
Financiële bijdrage	In de begroting van GBLT zijn de deelnemers de kostendragers van de lasten van GBLT. Deze deelnemersbijdrage wordt jaarlijks bij de begroting vastgesteld. De kosten voor het heffen en innen van belastingen worden gedragen door alle deelnemers gezamenlijk, inclusief de kosten van klantencontacten en overhead. Ook de kosten voor het uitvoeren van de WOZ worden gedragen door de gemeentelijke deelnemers.

Naam	bedrijfsvoeringsorganisatie regionaal serviceteam jeugd IJsselland (BVO RSJ IJsselland)
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - bedrijfsvoeringsorganisatie
Doelstelling	De regeling is getroffen ter ondersteuning en uitvoering van de taken van de colleges in het kader van de Jeugdwet, in het bijzonder de inkoop van diensten in het kader van specialistische jeugdzorg. De uitvoeringsorganisatie fungeert met name als inkooporganisatie van de deelnemende gemeenten. De uitvoeringsorganisatie fungeert met name als inkooporganisatie, contractbeheer en regionale beleidsondersteuning van de gemeenten en kent geen bevoegdheid om beleid vast te stellen. De regeling is in werking getreden op 1 november 2014 en getroffen tot en met 31 december 2016. In 2016 is besloten om de samenwerking voor 2017 voort te zetten. Per 1-1-2018 is de GR verlengt met een wijziging in de structuur en een naamswijziging naar Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ-IJsselland).
Deelnemers	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft zitting in het bestuur en heeft één stem van de elf stemmen.
Financiële bijdrage	De gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel welke gebaseerd is op de maatstaven verdeling middelen jeugdhulp in de meicirculaire van het jaar t-1.

Naam	Gemeenschappelijke regeling sociale recherche IJssel-Vechtstreek
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - centrumregeling
Doelstelling	Het doel is het inrichten van een samenwerkingsverband met betrekking tot het voorkomen van en de opsporing van fraude met de door de gemeenten uit te voeren sociale zekerheidsregelingen. De gemeente draagt hiertoe de bevoegdheid in het kader van de opsporing en voorkomen van fraude met de door de gemeenten uit te voeren sociale zekerheidsregelingen over aan de gemeente Zwolle.
Deelnemers	De gemeenten Dronten, Ommen-Hardenberg, Hatter, Kampen, Zwartewaterland, Zwolle en Dalfsen.
Bestuurlijk belang	De stemverhouding in het beslissingsbevoegd forum van portefeuillehouders is bepaald op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeente, met een maximum van drie stemmen. Dalfsen heeft één stem van de vijftien.
Financiële bijdrage	De kosten worden verrekend op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden per 31-12.

2. Privaatrechtelijke verbonden partijen – Vennootschappen

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De kerntaak is om tegen lage tarieven krediet te verstrekken aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De BNG is de huisbank van de gemeente Dalfsen.
Deelnemers	De aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft van de aandelen is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (een stem per aandeel van € 2,50).
Financieel belang	De gemeente bezit 33.735 aandelen van € 2,50 (0,0606%).

Naam	Vitens N.V.
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Doelstelling	Het leveren van betrouwbaar drinkwater tegen de laagst mogelijke maatschappelijke lasten.
Deelnemers	De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in Vitens via het stemrecht op de aandelen die zij bezit.
Financieel belang	De gemeente bezit 34.746 gewone aandelen (0,55%).

Naam	Wadinko N.V.
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Doelstelling	Wadinko heeft ten doel: <ul style="list-style-type: none"> • Het stimuleren van bestaande en nieuwe bedrijvigheid in het verzorgingsgebied door te participeren in het risicodragend vermogen van ondernemingen. • Bijdragen aan de versterking van de economische structuur in het werkgebied, met bijzondere aandacht voor de werkgelegenheid op langere termijn. • Het bevorderen van onderlinge samenwerking tussen ondernemingen waarin wordt deelgenomen en tussen deze ondernemingen en andere bedrijven en instellingen. • Het stimuleren en laten uitvoeren van kansrijke (bedrijfs)-initiatieven die bijdragen aan gewenste economische en sociale ontwikkelingen in het werkgebied. • Het redelijk laten renderen van het aan Wadinko ter beschikking gestelde vermogen.
Deelnemers	De provincie Overijssel en 24 gemeenten uit het werkgebied van de voormalige Waterleiding Maatschappij Overijssel.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in Wadinko via het stemrecht op de aandelen die zij bezit.
Financieel belang	De gemeente bezit 75 aandelen van de in totaal 2.389 geplaatste aandelen à € 100 (3,14%).

Naam	Enexis Holding N.V.
Vestigingsplaats	's - Hertogenbosch
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Doelstelling	De vennootschap Enexis Holding N.V. heeft als taak om te zorgen voor een energievoorziening die vandaag en de komende decennia veilig, betrouwbaar, betaalbaar en voor iedereen toegankelijk is en blijft. Samen met andere netbeheerders werken we aan een tarievenstructuur die efficiënt gebruik van het netwerk stimuleert en waarin de kosten eerlijk verdeeld worden. Hierbij wil Enexis een bijdrage leveren aan de klimaatdoelen en zich actief inzetten om de eigen activiteiten duurzamer te maken.
Deelnemers	Provincies en gemeenten
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in Enexis Holding via het stemrecht op de aandelen die zij bezit.
Financieel belang	De gemeente bezit 64.662 aandelen (0,0433%).

Naam	CSV Amsterdam B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Doelstelling	Bij de verkoop van de aandelen Essent in 2014 is overeengekomen, om een deel van de verkoopprijs niet direct uit te betalen aan de verkopende aandeelhouders, maar te reserveren voor mogelijke claims. CSV Amsterdam B.V. is hiermee belast. Op 20 april 2020 heeft CSV Amsterdam B.V. een vaststellingsovereenkomst ondertekend waarin een minnelijke schikking is getroffen voor de afwikkeling van alle geschillen. De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.
Deelnemers	Provincies en gemeenten
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in CSV Amsterdam B.V. via het stemrecht op de aandelen die zij bezit.
Financieel belang	De gemeente bezit 864 aandelen (0,0432%).

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE)
Vestigingsplaats	's - Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Doelstelling	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. De oorspronkelijke aanleiding voor het oprichten van PBE is hiermee komen te vervallen en zal de vennootschap in 2021 worden ontbonden.
Deelnemers	Provincies en gemeenten

Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in CSV Amsterdam B.V. via het stemrecht op de aandelen die zij bezit.
Financieel belang	De gemeente bezit 864 aandelen (0,0432%).

Naam	N.V. ROVA Gemeenten
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Doelstelling	De vennootschap heeft tot doel het bevorderen en/of het (doen) realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van de verwijdering van afvalstoffen, waaronder begrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de deelnemende overheden. Tevens is de vennootschap werkzaam op het gebied van inzameling, bewerking en verwerking van afvalstoffen, de reiniging en de gladheidbestrijding, alsmede op het gebied van direct of indirect daarmee verband houdende milieuvelden, in de ruimste zin van het woord.
Deelnemers	De organisatie heeft een publiek karakter door het feit dat alleen overheden met een wettelijke zorgtaak op het gebied van huishoudelijk afval aandeelhouder kunnen zijn. Daarmee is ROVA een organisatie van en voor overheden. ROVA is actief in de provincies Overijssel, Gelderland, Utrecht, Flevoland en Drenthe.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in ROVA via het stemrecht op de aandelen die zij bezit.
Financieel belang	De gemeente heeft de volgende financiële banden met de ROVA N.V.: 1. Een dienstverleningsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Hiermee is per jaar een bedrag gemoeid van bijna € 2 mln. 2. Aandelenbezit: de gemeente Dalfsen bezit 360 van de in totaal 8.551 aandelen (3,28%). De aandelen hebben een nominale waarde van € 113,45 per aandeel. 3. In 2001 is een achtergestelde lening verstrekt met een looptijd van 10 jaar, waarover 8% rente wordt vergoed. In 2011 is deze lening met vijf jaar verlengd, met telkens een optie tot verlenging met opnieuw 5 jaar. Gedurende de looptijd is de lening vrij van aflossing. Deze lening is achtergesteld ten opzichte van bancaire financiers.

4. Privaatrechtelijke verbonden partijen – Stichtingen

Naam	Stichting Dalfsen Werkt
Vestigingsplaats	Dalfsen
Rechtsvorm	Stichting
Doelstelling	De stichting heeft volgens de statuten ten doel de ondersteuning in de ruimste zin des woords van de gemeente Dalfsen bij het tot stand brengen en instandhouden van de werkvoorziening voor mensen met een arbeidsbeperking die woonachtig zijn in de gemeente Dalfsen en bij het bevorderen van de re-integratie van 'SW-geïndiceerden' die wonen in de gemeente Dalfsen en van mensen met een arbeidsbeperking als hiervoor bedoeld in het normale arbeidsproces, waarbij tevens wordt voldaan aan de voorwaarden die hieraan worden gesteld in de wet, in het bijzonder de Participatiewet en de Wet sociale werkvoorziening, behoudens indien en voor zover de gemeente Dalfsen te eniger tijd haar wettelijke taken als hiervoor bedoeld op andere wijze gestalte mocht geven.
Deelnemers	Gemeente Dalfsen
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de stichting bestaat uit een door de gemeente vast te stellen aantal van ten minste één en ten hoogste drie natuurlijke personen. Tot bestuurders kunnen benoemd worden de personen die de functie van gemeentesecretaris/algemeen directeur dan wel eerste loco-secretaris vervullen.
Financieel belang	Het vermogen van de stichting wordt gevormd door o.a. hetgeen wordt verkregen van de gemeente Dalfsen. De gemeente Dalfsen zal niet meer

	bijdragen dan de kosten die de stichting moet maken voor de uitoefening van haar publieke taken.
--	--

5. Overige verbonden partijen

Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Doelstelling	Behartigen van belangen van alle deelnemers.
Deelnemers	Alle gemeenten van Nederland zijn lid van de VNG. Daarnaast behoren ook de gewesten Aruba en Curaçao en de bijzondere gemeenten Bonaire, Saba en Sint Eustatius tot de vereniging.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als lid van de vereniging stemrecht tijdens de Algemene Ledenvergadering.
Financiële bijdrage	Beperkt tot de jaarlijkse contributie.

Naam	Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders binnen Noord Nederland (VEGANN)
Vestigingsplaats	Nijverdal (secretariaat)
Rechtsvorm	Vereniging
Doelstelling	Behartigen belangen van gemeentelijke aandeelhouders als lid van de aandeelhouderscommissie en aandeelhoudersvergadering Enexis en de bij de verkoop van Essent ingestelde N.V.'s en verwoordt hierin de stem van de aandeelhoudende noordelijke gemeenten.
Deelnemers	47 gemeentelijke aandeelhouders van Enexis binnen Noord Nederland uit de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Flevoland
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als lid van de vereniging stemrecht tijdens de Algemene Ledenvergadering.
Financiële bijdrage	Beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 400,-- plus € 0,01 per inwoner.

Naam	
Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen	Openbare bibliotheek
SAAM Welzijn	Welzijnsorganisatie
De Kern	Maatschappelijke dienstverlening
Stichting MEE	Onafhankelijke cliëntondersteuning
Stichting Vluchtelingenwerk Dalfsen	Ondersteunen van vluchtelingen
Kultushus De Trefkoele+	Multi functioneel (sport) centrum in Dalfsen
Kulturhus De Spil	Multi functioneel (sport) centrum in Nieuwleusen
Kulturhus De Potstal	Multi functioneel (sport) centrum in Hoonhorst
Kulturhus De Wiekelaar	Multi functioneel (sport) centrum in Oudleusen
Kulturhus De Mozaïek	Multi functioneel (sport) centrum in Lemelerveld
Regio Zwolle	Samenwerkingsverband van 22 gemeenten